

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zdzisław
Nazwisko: Nurkiewicz
Miejsce urodzenia: Włocławek
Data urodzenia: 10-02-1901
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Maria

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Sprawa Agenturalno Śledcza Zdzisław Nurkiewicz był rozpracowywany przez WUBP/KWMO w Zielonej Górze w ramach sprawy krypt. "Brygada". Poszukiwany przez UB/SB w latach 1945-1959. Od 1943 dowodził dywizjonem 27 pułku ułanów im. Stefana Batorego, w ramach obwodu AK Stołpce w woj. Nowogródzkim. Początkowo oddziały AK współpracowały z partyzantką sowiecką, w składzie której był m. in. oddział braci Bielskich w Puszczy Nalibockiej. W grudniu 1943 oddziały sowieckie rozpoczęły wobec AK, oraz ludności cywilnej tych terenów falę prześladowań, przez zasadzki, aresztowania oddziałów AK, morderstwa, rabunki. Ocalały z zasadzki sowieckiej Z. Nurkiewicz walczył odtąd przeciwko partyzantce sowieckiej, po porozumieniu o zawieszeniu walk z Niemcami. W 1944 przedostał się na teren Puszczy Kampinoskiej i brał udział w walkach z Niemcami w ramach Zgrupowania AK "Kampinos". Aresztowany w 15 stycznia 1959 i skazany w 25.03.1960 na karę śmierci, zamienioną następnie na 15 lat więzienia.</p>	IPN Po 024/55 t. 1-8 (55/II)	
<p>Kwestionariusz Ewidencyjny [KE] Zdzisław Nurkiewicz, chorąży kawalerii, dowódca szwadronu 27 pułku ułanów AK na nowogródzczyźnie, ps. "Noc" i "Nieczaj", zwolniony w 1969 z więzienia (skazany za działalność w AK), był rozpracowywany przez Wydział III KWMO w Krakowie w ramach KE krypt. "Nurek". Został zarejestrowany 05.02.1971 pod nr KR 9960. Rozpracowywany z powodu wcześniejszej działalności antykomunistycznej na kresach oraz kontaktów z emigracją w Londynie i Paryżu. Sprawę zakończono, materiały złożono 29.11.1976 w Archiwum Wydziału "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 13817/II.</p>	IPN Kr 010/11936 (13817/II)	

Akta kontrolno-śledcze Akta sprawy kontrolno-śledczej prowadzonej przez WUBP/KWMO w Zielonej Górze przeciwko Zdzisławowi Nurkiewiczowi w związku z jego działalnością w AK na terenie woj. nowogrodzkiego i udziałem w walkach przeciwko partyzantce sowieckiej. Zatrzymany przez SB 13.01.1959, następnie aresztowany i skazany 25.03.1960 na karę śmierci. W wyniku apelacji karę zmniejszono do 15 lat więzienia.

IPN Po 030/168, t. 1-6 (6207/III)

Akta sądowe Na podstawie materiałów operacyjnych SB, w tym informacji agenturalnych w 1958 wszczęto w Zielonej Górze śledztwo przeciwko ukrywającemu się od 1945 r. Zdzisławowi Nurkiewiczowi. Zatrzymany 13.01.1959, areszt tymczasowy od 15.01.1959. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Zielonej Górze z dnia 25.03.1960, skazany za działalność w AK na nowogrodzczyźnie i zwalczanie partyzantki sowieckiej na karę śmierci. W wyniku apelacji w 1960 r. wyrok zamieniono na karę 15 lat więzienia. Zwolniony z więzienia w 1969. Zrehabilitowany wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie w 2005.

IPN Po 800/20-26 (IV K. 130/59)

Akta administracyjne Materiały administracyjne Wydziału "C" KWMO w Zielonej Górze. Wykazy osób rozpracowywanych i skazanych za działalność w okresie okupacji. Zdzisław Nurkiewicz ps. "Noc", "Nieczał" figuruje jako dowódca oddziału partyzanckiego AK zwanego "Legion Polski". Brał udział w zwalczaniu partyzantki sowieckiej w woj. nowogrodzkim w okresie 1943-44, za co w PRL został skazany w 1960 na karę śmierci.

IPN Po 060/119, t. 108-109(162/102, 162/103)

Akta administracyjne Materiały faktograficzne Wydziału "C" KWMO w Katowicach. Charakterystyka nr 249 dot. Wileńskiej Brygady AK. Zdzisław Nurkiewicz ps. "Noc" pełnił funkcję dowódcy szwadronu 27 pułku ułanów AK im. Stefana Batorego. Dowodził oddziałem zwanym także "Legion Polski" na terenie woj. nowogrodzkiego w rejonie Nieświeża, Iwieńca i Puszczy Nalibockiej. W 1944 r. przedostał się w okolice Warszawy na pomoc powstaniu warszawskiemu, a następnie działał w woj. kieleckim.

IPN Ka 057/245 t. 1-3 (1654/III)